

Comentaris a la Carta de la Pau dirigida a l'ONU

Viure i treballar amb amistat

Punt III.- Eliminats aquests ressentiments absurds, ¿per què no ser amics, i poder treballar així junts per construir globalment un món més solidari i més gratificant per als nostres fills i per a nosaltres mateixos?

Viure i treballar amb amistat

Aquest Punt III és una primera fita en el recorregut de la Carta de la Pau. En ell es presenta un dels continguts principals d'aquest Document: l'amistat, que és una de les paraules que s'hi repeteixen més: 4 vegades.

Els ressentiments absurds

En les persones pot haver-hi ressentiments, és a dir, que algú senti malestar o enuig per algun mal o ofensa injustos rebuts d'ell o d'algun ésser estimat. Els ressentiments mantenen vius sentiments anteriors. No són una mera rememoració intel·lectual, com indica F. Torralba¹, sinó que inclouen l'emoció i impulsen a actuar. Malgrat tot, alguns ressentiments, si són raonables, i proporcionats al mal infligit, poden tenir resultats positius, com ara, per exemple, la maduració d'aquella persona, buscar sense parar que es faci justícia, treballar per la reconciliació amb l'ofensor, etc. Aquests ressentiments, un cop hauran produït el seu fruit, han de minvar fins a extingir-se, si no, resultarien perjudicials.

En aquest Punt III s'esmenten, malgrat tot, els «ressentiments absurds», fent referència al Punt anterior de la Carta; és a dir, els ressentiments que es tenen contra persones que no han fet res dolent contra nosaltres i que, per tant, «no tenen cap responsabilitat del que va passar». L'ésser humà és intel·ligent i és una contradicció que tingui actituds o sentiments «absurds». Aquests ressentiments absurds es transmeten moltes vegades dins la pròpia família, sobretot als infants, i així és com graviten, com una pesada llosa, sobre moltes persones gairebé des que neixen, tot constituint un lligam, una esclavitud al passat. Un cop «eliminats aquests absurds ressentiments», els contemporanis restarem lliures i, per tant, podrem no esclavitzar les noves generacions amb aquest absurd instrument de dominació.

A la introducció de la Carta de la Pau s'ha dit que «molts són els obstacles» per a la pau i que «aquesta Carta desitja assenyalar alguns principis que puguin ajudar a superar aquests

obstacles». Essent aquesta tan breu i concisa, se n'han hagut de dedicar tres Punts a precisar un obstacle tan important com són els «ressentiments absurds», i per assenyalar els «principis que puguin ajudar a superar-los», principis anunciats al començament del text.

Els ressentiments absurds es tornaran a esmentar al resum de tota la Carta, immediatament després del darrer Punt, el X. Eliminar-los és condició indispensable: «Sense ressentiments... pot construir-se la pau».

L'amistat

Els ressentiments ens separen de les altres persones. Alliberats d'aquells, ¿quina és l'actitud òptima a tenir envers els altres?

L'enemistat ens porta a baralles, a batusses i fins i tot a guerres. És el contrari de l'amistat. Aquesta afavoreix la construcció de la pau. L'amistat és l'actitud a tenir un cop alliberats del pes dels ressentiments absurds.

L'amistat és quelcom lliure, i s'ha d'estar alliberat per viure-la. La Carta de la Pau sap que l'amistat no es pot imposar i tracta amb delicadesa aquest important i íntim tema. Per això el presenta a tall de pregunta: «¿Per què no ser amics?», a la qual ja s'intueix que la resposta negativa constituiria un nou absurd. Davant qualsevol ésser humà contra el qual no es té cap ressentiment, ¿com es pot no estar oberts a l'amistat, que pot ser com el comú denominador de totes les relacions humanes?

L'amistat és acceptar les altres persones per elles mateixes, tal com són, sense comparar-les amb models ideals -i irreal-, sense calcular la utilitat o el profit que poden donar, etc. L'amistat porta a tractar els altres com un mateix vol que el tractin; ella trenca la lògica del ressentiment i tracta l'altre, sigui qui sigui, d'una manera equitativa. La Carta de la Pau considera l'amistat una cosa tan bàsica per a la pau que l'anomena, al resum abans esmentat, entre els punts de partença necessaris: «des de... l'amistat, pot construir-se la pau»; és a dir, l'amistat és un dels «fonaments» anunciats al començament del text de la Carta de la Pau, per poder construir-la al seu damunt.

El treball més humanitzat

La pau no es construeix tota sola. No s'assoleix a base de passivitat, sinó que és necessari treballar per construir-la. I moltes vegades treballar amb intrepidesa. D'altra banda, gairebé totes les persones viuen la majoria de les seves hores a la feina, i li dediquen moltes, tal vegada les millors, de les seves energies. Però, si el treball es realitza en enemistat o en una mera competitivitat, sota coacció, amb duresa, sense pietat, amb llibertat escassa, mancat de

bellesa i creativitat, i moltes vegades realitzat només per a obtenir poder o per ambició -com passa de fet en tantes ocasions-, el treball, repeteixo, es converteix així en un infern o, si més no, en un purgatori; en tot cas, en una cosa molt allunyada de la pau.

Engrandir la llibertat i la dignitat en el treball i en el repartiment de béns és un gran repte per al segle XXI: que la gent pugui escollir la professió i el treball d'una forma més acordada als seus gustos i qualitats; que els equips professionals estiguin basats més en l'amistat i la concòrdia que no pas en la mera competitivitat o en la remuneració; aconseguir per a tots el grau suficient en la seva preparació cultural i professional; educar també per a l'oci; que tota persona tingui un mínim de mitjans dignes per a viure, són només alguns dels aspectes que es poden millorar, i que ajudarien molt a la pau.

Aquest Punt III, després de preguntar-se: «¿per què no ser amics?», continua: «i poder treballar així junts...» És a dir, l'amistat és un valor per ella mateixa; però, malgrat tot, pot produir fruits: el treball s'hi pot basar i aquesta pot, alhora, il·luminar-lo, donar-li humanitat i caliu. La Carta de la Pau no veu el treball com una realitat absoluta i freda, sinó que pot anar associat a la cordialitat i a l'amistat. Treballar essent amics és una gran fita per a facilitar la pau. El treball pot constituir així un goig, en comptes d'una esclavitud, com és tot sovint, i els seus resultats seran beneficiosos per a la societat, precisament per provenir de l'amistat. El desenvolupament dels voluntariats és una realitat esperançadora en aquest aspecte. Quants enfrontaments, patiments i infelicitats no es podrien evitar si s'humanitzés més el treball!

La solidaritat

Només essent amics es pot «treballar junts per construir globalment un món més solidari i més gratificant».

L'actitud de «solidaritat» abasta no sols les persones que un mateix coneix i amb les quals es relaciona, sinó també les persones de qui gairebé només se sap que existeixen... i de les seves necessitats. Ser solidaris és un altre pilar sobre el qual construir la pau. La solidaritat s'esmenta en aquest Punt III de la Carta de la Pau i es tracta més a fons als Punts V i IX. Se l'anomena tres vegades en el text. D'aquí ve la seva importància.

«Treballar junts», és a dir, no construir cadascú per a un mateix, ni cada país pel seu compte, sinó treballar conjuntament per fer del món una globalitat, com diu Cussó², és un altre repte a afrontar. Que el món sigui «globalment... més gratificant» per a tothom, si més no amb un mínim suficient de felicitat, és alhora un anhel just i desitjable.

La postdata de la Carta de la Pau indica amb claredat a qui va dirigit l'esforç dels nostres treballs en amiatat: «els contemporanis», o sigui, les persones actualment existents: «els nostres fills i nosaltres mateixos».